

**UCHWAŁA NR XXVII/212/2017
RADY MIEJSKIEJ W DZIERZGONIU**

z dnia 29 marca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata
2017 -2020”**

Na podstawie art. 18 ust.1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz.446 ze zm¹.) i art. 1 ust.1 oraz art.2 ust.4 pkt. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 546 ze zm².) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U z 2016 r. poz.1492) **Rada Miejska w Dzierzgoniu uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata 2017 - 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dzierzgonia oraz Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu.

§ 3. Uchwała obowiązuje od dnia przyjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Przybysz

¹) Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz.U. z 2016 r. poz. 1579, poz.1948.

²) Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w Dz.U. z 2016 r. poz. 960, poz. 1245.

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA GMINY DZIERZGOŃ LATA 2017 – 2020

I. Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne według Światowej Organizacji Zdrowia to „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie”. Tak pojmowane zdrowie psychiczne ma ogromne znaczenie zarówno dla jednostki jak i dla całych społeczeństw. Rzutuje to bowiem na przebieg naszego życia, rozwój osobisty, pełnienie ról społecznych w rodzinie, szkole i pracy. Wpływa na umiejętności radzenia sobie z emocjami, na nasze dążenia i sposób postępowania a także na nasze szczęście, poczucie radości życia, samoakceptację i akceptację przez innych. Zatem osoba zdrowa psychicznie to osoba, która sprawnie funkcjonuje na co dzień, jest zdolna do działania, potrafi sobie radzić z trudnościami, utrzymuje poprawne stosunki międzyludzkie, potrafi podejmować decyzje.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz 546 ze zm.) opracowano Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata 2017-2020. Program opiera się na zasadzie integracji działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata 2017-2020 zawiera planowane działania w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, która polega przede wszystkim na realizacji celów z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie,
- upośledzone umysłowo,
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Ochrona zdrowia psychicznego według Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego obejmuje następujący zakres zadań:

- 1) promowanie zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych,
a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone zostały w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia na lata 2016-2020, który został wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 roku (Dz.U. z 2016 r. poz.1492)

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin, a także zadań Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w programie.

Niniejszy program określa i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspokajania ich potrzeb zdrowotnych, bytowych i samorealizacji.

Podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- ·Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych;
- ·Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ·Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- ·Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- ·Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ·Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ·Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2014-2016 skorzystało:

1. w 2014r. – 55 osób z zaburzeniami psychicznymi,
2. w 2015r. – 60 osób z zaburzeniami psychicznymi,
3. w 2016r. – 65 osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach opieki psychiatrycznej w latach 2014-2016 tut. Ośrodek organizował następujące formy pomocy:

1. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- ·w 2014r. – 20 osób,
- ·w 2015r. – 21 osób,
- ·w 2016r. – 23 osoby.

2. skierowania osób z zaburzeniami psychicznymi do stacjonarnych ośrodków (dom pomocy społecznej, i inne):

- ·w 2014r. – 4 osoby,
- ·w 2015r. – 2 osób,
- ·w 2016r. – 5 osoby.

3. kierowanie do środowiskowego domu samopomocy w Czerninie:

- ·w 2014r. – 3 osoby,
- ·w 2015 r. – 2 osoba,
- ·w 2016 r. – 1 osoba.

4. uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Dzierzgoniu:

- w 2016r. – 15 osób.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w gminie Dzierzgoń realizowana jest w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne. Z budżetu gminy Dzierzgoń finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które określa ustawa o pomocy społecznej.

Na terenie naszej gminy działa przychodnia-Spółka Partnerska Lekarska lekarzy rodzinnych NZOZ "Solidus" - w zakresie swojej działalności prowadzą usługi w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, jak również opieki ginekologiczno-położniczej.

Gmina Dzierzgoń nie posiada na swoim terenie stacjonarnych zakładów psychiatrycznych opieki zdrowotnej. W związku z tym, iż obecnie nie ma rejonizacji pacjent może leczyć się w dowolnej placówce na terenie całego kraju. Pacjenci z terenu Naszej Gminy najczęściej kierowani są do placówek funkcjonujących na terenie Województwa Pomorskiego.

Placówki oświatowe podległe Gminie tj.: szkoły podstawowe, przedszkola, gimnazjum prowadzą działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmując m.in. działania profilaktyczne poprzez udział w różnego rodzaju programach i kampaniach społecznych, np. „Zachowaj trzeźwy umysł” oraz realizując założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Dzierzgoń oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Niepełnosprawne dzieci uczęszczają również do Specjalnych Ośrodków Wychowawczych w Kołozębnie oraz Uśnicach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tutejszy Ośrodek w ramach realizowanych zadań, które określa ustawa o pomocy społecznej, przyznaje świadczenia w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (pomoc rzeczowa i usługowa) oraz pomocy instytucjonalnej tj. kierowanie do zakładów stacjonarnych. Podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej kierowani są m.in. do Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osoby wymagające całodobowej opieki kierowani są do Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego w Sztumie. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy także pomoc w zakresie usług opiekuńczych oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze. Pomoc w formie świadczonych usług ma za zadanie zaspokojenie codziennych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych. W ramach działań na rzecz przeciwdziałania przemocy Burmistrz Dzierzgonia powołał Zespół Interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi służby działające w zakresie rozwiązywania występujących problemów przemocy w rodzinie. Corocznie realizowany jest „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

W celu realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu narkomanii Burmistrz Gminy Dzierzgoń powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gmina Dzierzgoń realizuje corocznie „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Dzierzgoń” oraz „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dzierzgoń”. Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Punkt Informacyjno- Konsultacyjny, gdzie mieszkańcy Gminy Dzierzgoń mogą skorzystać z porad specjalistów. Na terenie Powiatu Sztumskiego działa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie jest to poradnia publiczna zajmująca się dziećmi i młodzieżą. Poradnia świadczy bezpłatne usługi.

II. Cele główne i szczegółowe programu

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego.
- Kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- Profilaktyka środowisk zagrożonych zaburzeniami psychicznymi.
- Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,

Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Aktywizacja w tym zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Koordynacja różnych form opieki i pomocy.

3. Kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Upowszechnianie wiedzy wśród ofiar i sprawców przemocy na temat praw i konsekwencji ich działań.
- Przeciwdziałanie zaburzeniom w zachowaniu dzieci i młodzieży.
- Eliminowanie przemocy psychicznej i fizycznej.
- Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

III. Działania gminy w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

Realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata 2017-2020 nastąpi poprzez:

1. Prowadzenie w szkołach pogadań oraz prelekcji z udziałem specjalistów z zakresu zdrowia psychicznego.
2. Realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii.
3. Współpracę ze służbami opieki psychiatrycznej: z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Szpitalami Psychiatrycznymi.
4. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy udzielanej osobom z zaburzeniami psychicznymi ich rodzinom poprzez pomoc finansową, rzeczową, usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze, kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do Domów Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz prowadzenie poradnictwa i świadczenie pracy socjalnej.
5. Prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i rozwijanie świadomości prozdrowotnej.
6. Informowanie o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego.
7. Prowadzenie działań z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego skierowanych do dzieci i młodzieży
8. Prowadzenie na terenie gminy kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem choroby psychicznej.
9. Zapobieganie nawrotom przemocy poprzez pracę z ofiarami i sprawcami.
10. Udzielanie pomocy w sytuacjach urazu psychicznego w nagłych przypadkach.
11. Wspieranie rozwoju umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
12. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
13. Kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w celu przedstawienia ofert pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
14. Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych.
15. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób z zaburzeniami psychicznymi i rodzin obejmującego w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne realizowane w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IV. Oczekiwane korzyści zdrowotne z realizacji programu.

1. Podniesienie poziomu wiedzy na temat profilaktyki i ochrony zdrowia.
2. Poprawa kondycji psychofizycznej.
3. Likwidacja barier psychicznych w stosunku do osób niepełnosprawnych.
4. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych i skutków nałogów.
5. Zmniejszenia zjawiska przemocy domowej.

V. Realizacja programu i podmioty w nim uczestniczące.

1. Koordynowanie i organizowanie zadań w ramach Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Dzierzgoń na lata 2017-2020 należy do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu.

2. Program będzie realizowany na terenie Gminy Dzierzgoń w latach 2017 – 2020.

3. W realizacji programu należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji min.:

- Urząd Miejski w Dzierzgoniu.
- Dzierzgoński Ośrodek Kultury.
- Placówki oświatowe podległe Gminie
- Policja
- Straż Miejska
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu.

VI. Finansowanie programu.

Głównym źródłem finansowania programu będą środki z budżetu gminy będące w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierzgoniu, przeznaczone na realizację działań wyszczególnionych w programie. Realizacja zadań może być wspierana ze środków własnych wszystkich realizatorów zadań oraz dotacji, środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Zakończenie.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Uzasadnienie

Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym, zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Zdrowia należy do zadań własnych samorządów gmin i realizowany jest w postaci Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego uchwalonego przez Radę Gminy.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Burmistrz Dzierzgonia

Elżbieta Domańska